

LOGISZTIKAI BIZTOSÍTÁS

A MAGYAR HONVÉDSÉG HADITECHNIKAI ESZKÖZEINEK HELYZETE, ELGONDOLÁS A RENDSZERBENTARTÁSUKRA

Gáspár Tibor¹

A Magyar Honvédség készletébe tartozó és maradó eszközök hadrafoghatósága továbbra is kedvezőtlenül alakul. A pénzügyi, anyagellátási problémák megoldásában nem történt lényeges előrelépés, aminek következménye az egyes eszközcsoportoknál jelentkező alacsony üzemképességi, hadrafoghatósági szint.

Az elmúlt években rendelkezésre álló anyagi keretek nem biztosították és jelenleg sem biztosítják a haditechnikai eszközök üzemképessége, hadrafoghatósága csökkenésének a megállítását. Minden erőfeszítés ellenére nagyobb működési problémák keletkeznek a technikai hadrafoghatóság, az üzemfenntartás feltételrendszerének megfelelő szintű biztosítása területén a haditechnikai eszközök esedékes cseréjének elhúzódása miatt. A haditechnikai eszközök üzembentartását biztosító szakterület lehetőségei (költségvetés, központi javítókapacitás) csak a legfontosabb katonai szervezetek előírt szintű technikai biztosítását teszik lehetővé, a külföldi igénybevétel, az éleslövészetek, gyakorlatok előtti kiszolgálások, felkészítések útján.

Tanulmányom célja, hogy felvázoljam a jelen helyzetből kivezető utat és kifejtssem gondolataimat a haditechnikai eszközök rendszerbentartásának aktuális kérdéseiről.

I. A haditechnikai eszközök jelenlegi helyzete

A Magyar Honvédség készletében lévő harci technikai eszközök mennyisége és minősége egy hosszú folyamat eredményeként alakult ki. Az 1961-1970. években mennyiségi bővítés történt ezen a területen. Ezt követően, 1971-1985. között a mennyiség mellett fokozatosan tért hódított a minőség-

1. Dr. Gáspár Tibor mk. ezredes MH üzembentartási főnök

gi fejlesztés. A külső és belső körülmények, a költségvetési lehetőségek behatároltsága miatt 1986-tól eleinte a szintentartás, majd 1990-es években a tartalékok és készletek felélése volt a jellemző. Ezt csak némileg ellensúlyozták az orosz államadóság terhére beérkezett haditechnikai eszközök és a német segély keretében kapott alkatrészek, felszerelések és anyagi készletek. Nagy jelentőségű volt a MIG-29 repülőgépek rendszerbeállítása.

A 80-as évektől a 90-es évek közepéig tartó permanens és több esetben félbemaradt, vagy befejezetlen haderőreformok a haditechnikai szolgálatoknál a technikai eszközök és anyagi készletek vonatkozásában szinte minden fontosabb területre negatív hatással voltak és egy-egy terület kivételével a helyzet folyamatosan romlott.

A 90-es évek közepére már nemcsak az anyagi tartalékok, de a szellemi, módszertani, eljárásbani tartalékaink is a kimerülés határához értek.

A költségvetés több éves elégtelensége miatt, a végrehajtásra, megoldásra váró feladataink úgy összetorlódtak, hogy már a prioritások kiválasztása is szinte lehetetlen volt hiszen a *"haditechnikai gépezet"* minden alkatrésze megkopott és egy-egy *"csavar"* hiánya is az egész *"szerkezet"* működőképességét veszélyeztette.

Ebben a helyzetben kezdődött el 1995-ben, majd 1997. elején intenzívvé vált az a haderőátalakítási folyamat, ami már a NATO csatlakozás érdekében megfogalmazott feladatok végrehajtását tűzte ki célul. A feladatok zöme - átszervezések, technikai eszköz és anyagi készlet átcsoportosítások - 1997. december 31-ig befejeződött. Több mint 40 helyőrségből közel 11 ezer technikai eszköz és 57 ezer tonna anyagi készlet került átcsoportosításra. 1998-ban megkezdődött egy stabilizációs folyamat, ami a működési korrekciók végrehajtásával elvezethetett volna egy megfelelően működő technikai biztosítási rendszerhez, ami záloga lehetett volna a technikai eszközeink és anyagi készleteink hadrafoghatósága fenntartásának.

Az időközben bekövetkezett események - az 1999. márciusi NATO

tagság, a délszláv válság - arra készítették a katonai vezetést, hogy egy stratégiai felülvizsgálatot hajtson végre, aminek eredményei alapján ismételtén átalakításokra került sor. A hadsereg további csökkentése, átalakítása történt meg. Az elavult haditechnikai eszközök jelentős mennyisége került kivonásra, ami összességében javította a haditechnikai eszközök technikai állapotát, mivel a legrosszabb állapotban lévő eszközök kerültek ki a hadrendből.

Az alakulatok koncentrációjával elméletileg javult a technikai biztosítás feltétel rendszere, mivel nőtt a szakállomány létszáma. Negatív hatásként jelentkezik, hogy több helyőrségben átmenetileg romlottak a tárolási és technikai kiszolgálási feltételek, csökkent a szakállomány rendfokozati és beosztási pozíciója. Ez miatt a szakbeosztások egy részét nem tudjuk feltölteni.

A negatív tendenciák ellenére, a folyamatosan romló körülmények mellett, kijelenthető, hogy a Magyar Honvédség meghatározó csapatai és technikai eszközei hadrafoghatósága biztosított.

A Magyar Honvédség részére szükséges *lövészfegyverek rendelkezésre állnak*. Megkezdődött az új eszközök rendszeresítése, igaz egyelőre nem meghatározó mennyiségben. Ezek a következők: 9 mm 96MP9RC parrabellum pisztoly, a 9 mm KGP-9 géppisztoly, a GEPARD romboló puska több változata, az új típusú kézigránátok és repeszálló védőmellény.

A **tüzérségi eszközök** körül folyik az elavult lövegek kivonása a rendszerből. A csökkenő szükséglet a viszonylag korszerűbb eszközökkel biztosítható.

A **páncéltörő rakéta** indítóállványok szükség szerinti javításait folyamatosan végezzük. Az indító berendezések a rakétakészlet üzemeltetésének idejéig működőképeseek, hadrafoghatók lesznek.

A légvédelem területén az évekkal ezelőtt kivont SZTRELA-1, SZTRELA-10 rendszerek helyett rendszerbe állt a **MISTRAL** légvédelmi rakétára alapozott korszerű komplexum, ami az első jelentősebb NATO kompatibilis technikai eszközrendszer.

A Magyar Honvédségben a kis- és közepes hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexumok közül csak a KUB típusú kis hatótávolságú légvédelmi rakétakomplexumok maradnak a továbbiakban rendszerben. A komplexumok további üzemben tarthatósága érdekében modernizálással egybekötött nagyjavítást kell a berendezéseken végezni.

A radarok átlagos készenléti tényezője kis mértékben elmaradt az előírt 80 %-os követelménytől. A hadrafoghatósági mutató az elmúlt években alapvetően nem változott.

A további üzemeltetésre tervezett radar állomások rendszerbentartóságának alapvető feltétele a folyamatos és magas szintű javítóanyag-ellátás, a kutatási és fejlesztési programok megvalósítása, a gyári javítások végrehajtása és a személyi feltételek biztosíthatósága.

Az MH harckocsi szükséglete a T-72 típusú harckocsikra alapul. Az eszközök műszaki állapota jónak mondható. A típus korszerűsége ma még megfelel a jelenlegi katonapolitikai környezeti kihívásoknak, azonban a közeljövőben a harckocsik ipari javítással egybekötött modernizációja szükséges.

A BTR-80 (80A) típusú páncélozott szállító harcjárművek hosszú távon, megnyugtatóan biztosíthatják az MH hadrendi szükségletét, mind a lövés, mind pedig a szaktechnikai eszközök vonatkozásában. A BTR-80 típusnál elengedhetetlen a fegyverzeti rendszer korszerűsítése és ennek keretében az éjszakai harctevékenységre való képesség kialakítása.

Az MH gépkocsi állománya előregedett, fizikailag és erkölcsileg elavult. Az MH meglévő gépkocsi állományának műszaki állapota a szükséglet csökkenése és a szerény mértékű beszerzés ellenére tovább romlott. A gépkocsiknak mára csak 10 %-a a tíz évnél fiatalabb. Pl.: Az autóbuszok közül jelenleg csupán 5 db a 8 évnél fiatalabb, külföldi igénybevételre is alkalmas jármű.

A repülőcsapatok gépparkja anyagihiány és üzemidő felhasználás miatt átlagosan 50 % körüli üzemképességet mutat. A tartalék alkatrészek, fődarabok beszerzése és javítása a minimális igényeket sem elégítik ki. A repülőcsapatok és az ellátó központ készletei felhasználásra kerültek. Az

üzembentartó részéről kimerültek a tervszerű ipari nagyjavítás nélküli, megalapozott naptári üzemidő hosszabbítási, valamint a berendezések átépítési lehetőségei a már korábban valamilyen alkatrész hiánya miatt leállított repülőeszközökből.

A meglévő repülőeszközök békeidős készenléti és készségi feladataikat csak minimális szinten képesek végrehajtani.

A Magyar Honvédség jelenlegi **híradó berendezéseinek** döntő többsége - bár a hadrafoghatóságot biztosítja - korszerűtlen, mind műszakilag, mind erkölcsileg elavult, ami fokozottan érvényes a mobil híradó állomások hordozó gépjárműveire. Az átszervezés után megmaradó eszközök átlagosan 15-25 éves életkorúak, így a jobb állapotú eszközök meghibásodási aránya is magas. Az ipari felújítások a gyártók megszűnése miatt nehezen hajthatók végre és költségkihatásuk magas.

A korszerűsítés elsősorban a légtér-szuverenitási program részeként az átviteli utak korszerűsítését és a NATO-nak felajánlott katonai szervezetek híradó eszközeinek, rádió-, rádiórelé híradás és kapcsolat-technika, továbbá a katonai kutató-mentő tevékenység interoperabilitását és a NATO repülőgépek fogadásának biztosítását célozza meg.

A **számítástechnikai eszközök** kétharmada a kor színvonalának megfelelő, hadrafogható. A számítástechnikai eszközök beszerzése folyamatos, de a nagy mennyiségű igény alapján jelenleg hiánygazdálkodás folyik. **Az ügyvitel-technikai eszközök** fele típus elavult, üzemeltetésük jelentős erőforrást igényel. A nyomdatechnikai eszközök jelentős része elöregedett állapotban van, cseréjük indokolt lenne. A csere végrehajtására az elmúlt években a költségvetés nem nyújtott fedezetet.

A Magyar Honvédség csapatainak **műszaki eszközökkel** való ellátottsága mennyiségileg alapvetően biztosított. A rendelkezésre álló technika beszerzése az 1960-as években kezdődött meg. A műszaki technikára és harcanyagra jellemző, hogy jelentős része technikailag elavult és elhasználódott, kisebb része viszonylag nem régi (5-10 éves), hadrafoghatóságuk ezért erősen differenciált.

A műszaki csapatok képességeit alapvetően az a felszerelés határozza meg, amely jelenleg és a következő 8-10 évben rendelkezésükre fog állni.

A vegyivédelmi technikai eszközök és felszerelések hadrafoghatósága eszközcsoportonként jelentős eltéréseket mutat. Mindez a megelőző évek költségvetési helyzetéből ered, hiszen az előregedett eszközök kiváltása elmaradt, ipari javításokra pedig elenyésző számban került sor. Ezen túlmenően a technikai kiszolgálások túlnyomó része sem került végrehajtásra a békelétszám radikális csökkentése eredményeként.

A hadrafoghatóság javítása érdekében a felújítások csak részlegesen vehetők figyelembe. Egyrészt 20 és 30 éves eszközöknél nem vezethet tartós eredményre, másrészt a NATO erőkre és nemzetközi feladatokra vonatkozó követelmények miatt az eszközök kiváltása elkerülhetetlen feladat. Utóbbiak tükrében a felújítás főlegesen forrásfelhasználást jelent, különösen a szakgépjárművek esetében, ahol 2-3 eszköz felújításának költségkihatása összemérhető 1 új eszköz beszerzésével.

Az MH jelenlegi anyagi-technikai helyzetét egyik oldalról a jelentős feleslegek, a másik oldalról pedig a bénító hányok jellemzik. A feleslegeket döntően a régi hadsereg struktúra haditechnikai eszközei és lejárt szavatossági idejű harcanyag készletei alkotják. A hiányok a napi élethez szükséges eszközökben és anyagokban jelentkeznek.

Jelenleg nagy feladatot jelent a feleslegek felszámolása. A hadsereg részére *felesleges technikai eszközök és anyagi készletek átadása az ÁPV Rt részére megkezdődött.* A kezdeti eredmények biztatóak, a 2000-es évek elejére a készletek lényegesen csökkenthetők.

Összességében megállapítható, hogy a Magyar Honvédség - néhány szűkebb eszközcsoport kivételével - rendelkezik a szükséges mennyiségű alapvető haditechnikai eszközzel. Jelentős részük technikai állapota leromlott, üzemidejük a vége felé jár, javítóanyag és alkatrész ellátásuk nem, vagy nehezen biztosítható, gyártásuk és ezzel ipari javítási hátterük megszűnt, így további rendszerbentartásuk feltételei megnehezültek. Egy részük az ezredforduló után is rendszerben tartható, kisebb hányaduk modernizálható, felújítható. Mindebből következik, hogy néhány területen elengethetetlen a technikai eszközök váltásának megkezdése.

II. Elgondolás a haditechnikai eszközök rendszerbentartására

Az előző fejezetben vázolt helyzetből a kivezető utat az egyik oldalon nagyon sok pénzzel, a másik oldalon viszont tudatosar felépített szervezési lépések sorozatával lehet megteremteni. A kialakult helyzet oka nem csak a pénzhiány. Éppen ezért a haditechnikai eszközök rendszerbentartása, hadrafoghatóságuk biztosítása érdekében több területen szükséges megtenni a megfelelő lépéseket. Tanulmányom jelen fejezetében ezen lépésekről kívánok szólni.

1.) A parancsnoki felelősség és kezelői ismeretszint emelése csapat tagozatban a haditechnikai eszközök vonatkozásában

A haderő átalakítás szervezeti feladatainak befejezése után pontosítani szükséges a haditechnikai eszközök alkalmazására, használatára és üzemeltetésére vonatkozó szakutasításokat és intézkedéseket. Erősíteni kell a kezelő állomány technikai ismeretét, el kell érni, hogy lényegesen csökkenjen az ismeretek hiányából bekövetkező meghibásodások száma. *Sajnos a szerződéses katonák létszáma és szolgálat teljesítése nem úgy alakul, ahogy tervezve volt. Az állomány nagyon gyorsan és nagy létszám-ban cserélődik. Ezért a technikai kiképzés, a technikai eszközök ismerete nem tud lépést tartani az állandóan változó állománnyal.*

Így nem következett be az a helyzet, hogy a szerződéses katonák mes-terien ismerik technikai eszközeiket és az eszközök üzemeltetési körülményei javulnak. Ezen a területen csak a kiképzési követelmények növe-lésével, a kiképzés színvonalának emelésével (minőség és mennyiség) lehet javítani, ami eléggé pénzigényes feladat.

Vissza kell állítani a parancsnokok felelősségét a katonai szerve-zetek hadrafoghatóságáért.

Ezen tevékenység szabályozására, a parancsnoki felelősség erősíté- sére egy felsőszintű intézkedés kiadása szükséges, mint kezdeti lépés. Ér- demű változtatást csak a parancsnoki és a technikai vezetőállomány össze- fogásával, szoros és tartalmas együttműködésével lehet elérni.

2.) A haditechnikai eszközök technikai biztosítási rendszerének a helyreállítása

Az elmúlt években végrehajtott átszervezések, létszám csökkentések, javító szervezetek megszüntetése, átalakítása, valamint a költségvetési források hiánya a jelenleg érvényben lévő technikai biztosítási előírások végrehajtását csak részben teszik lehetővé. A rendszerben maradó haditechnikai eszközök hadrafoghatóságának biztosítása érdekében a jelenlegi biztosítási rendszer módosítása szükséges. Csak így biztosítható a rendelkezésre álló szűkös költségvetési források hatékony felhasználása, az alkalmazási prioritásoknak megfelelően a haditechnikai eszközök hadrafoghatósága és a központi javítások tervezhetősége.

Az új technikai biztosítási rendszer egy változatát én kidolgoztam. Ez megjelent a Katonai Logisztika 1997/4. és 1998/1. számában. Az általam kidolgozott változat általános leírása a következő:

A **technikai biztosítás** a logisztikai biztosítás alapvető folyamata, amely a csapatok alaprendeltetéséből adódó feladataik végrehajtásához szükséges **haditechnikai eszközök biztosítására**, azok **üzemeltetésére**, **üzembentartására** irányuló rendszabályok és tevékenységek összessége. A technikai biztosítás folyamata a haditechnikai eszközök rendszeresítésétől a selejtezésükig tart.

A fő részfolyamatok az alábbiak:

- rendszeresítés,
- üzemeltetés technikai biztosítása,
- tárolás,
- javítás,
- fenntartási anyagbiztosítás,
- szakkiképzés,
- selejtezés.

A javasolt technikai biztosítási rendszer általános felépítése az *I. számú ábrán* látható. A rendszer felépítése a béke feladatok szerint történt.

A javaslat átfogja a technikai biztosítás teljes egészét, biztosítva ezzel a vezető szervek és végrehajtó alegységek, egységek egységes rendszerét, a feladatok eredményes végrehajtását.

A háborús technikai biztosítás alapvető feladata a **haditechnikai eszközök hadrafoghatóságának előírt szinten való tartása, valamint a sérült, meghibásodott eszközök helyreállítása és visszajuttatása a csapatokhoz. A fő folyamatok a következők:**

- az üzemeltetés rendszabályainak a meghatározása;
- a haditechnikai eszközök harci alkalmazáshoz való előkészítése;
- a helyreállítási feladatok:
 - a technikai felderítés,
 - vontatás és szállítás;
 - javítás,
- az eszközök visszatérítése.

A háborús technikai biztosítás feladatai szervesen kapcsolódnak a béke állapotban működő rendszerhez. A háborús követelmények között a technikai biztosítás tervezési és szervezési alapelvei különböznek azon alapelvektől, amelyeket a csapatok a béke állapot körülményei közötti képzés során vesznek figyelembe. A rendszer működésének megváltozása a rendszer törvényszerű és logikus válasza a környezeti feltételek megváltoztatására.

Az új vagy módosított technikai biztosítási rendszer kialakítását az alábbiak szerint látom megvalósíthatónak:

- a rendszer részletes kidolgozása;

- a haditechnikai eszközök felmérése, a felmérés eredményeinek egyeztetése az érintettekkel, az eszközök besorolása az üzem-bentartathóságuk szerint;
- a javítási szinteknek megfelelően a kapacitás igények pontosítása, a reális igényeknek megfelelő kapacitások kialakítása, a csapattagozatú és magasabb tagozatú javítási szintek feladatainak a meghatározása;
- a rendszer bevezetése, fokozatos áttérés megvalósítása;
- a tapasztalatok gyűjtése, a szükséges pontosítások, módosítások végrehajtása.

3.) El kell készíteni a haditechnikai eszközök rendszerbentartási tervét

A jelenlegi haditechnikai eszközök rendszeresítésekor készített elképzelések többnyire elavultak. Az eszközök döntő többségét, kényszerűségből, a tervezett üzemidőn túl is rendszerben kell tartani. Megváltoztak az alkalmazás körülményei is.

A haditechnikai eszközök rendszerbentartási tervének tartalmaznia kell:

- az adott eszköz meddig marad rendszerben;
- mikor, milyen felújítást korszerűsítést kell végrehajtani;
- az üzemeltetés forrásigényét;
- a gyári javítás, korszerűsítés forrásigényét.

Ezen tervet be kell illeszteni a már elfogadott, 2006-ig szóló korszerűsítési terv komplexumba.

A haditechnikai eszközök rendszerbentartási tervének elkészítéséhez szükség van az üzembentartási normák és normatívák kidolgozására is.

Ezen terv lehet az alapja a későbbiekben a költségvetési terveknek is. Éppen ezért nagyon fontos, hogy ezen okmány ne csak papír legyen, hanem egy olyan dokumentum, amely a normák értékének változásával, az általános tervekben foglalt feladatok esetleges módosulásával, valamint a technikai biztosítási rendszer fejlődésével folyamatosan szinkronban van, naprakészen tartalmazza a haditechnikai eszközök helyzetére vonatkozó információkat.

Én úgy gondolom, hogy az MH Üzembentartási Főnökség egyik legsürgősebb és legfontosabb feladata jelenleg ezen terv összeállítása és folyamatos vezetése.

4.) A hadrafoghatóság biztosításához szükséges források kijelölése

Az MH költségvetése az Országgyűlés és a Kormány döntésének megfelelően 2006-ig garantált. Az Országgyűlés elfogadta a Magyar Köztársaság 2001-2002. évi költségvetését. Ezen belül kell a haditechnikai eszközök hadrafoghatósága érdekében felhasználható forrásokat garantálni a tervezéstől a felhasználásig.

A haditechnikai ágazat területén - a tanulmány első részében kifejtettek szerint - a lehetőségeket nagyságrendekkel meghaladó azonnali igények vannak. Tekintettel arra, hogy mindent egyszerre megoldani nem lehet, feltétlenül össze kell hangolni a központi javítások prioritását, a beszerzéseket, a korszerűsítéseket és a költségvetési forrásokat.

Ezen feladatok pontos elvégzéséhez elengedhetetlenül szükséges az előző pontban részletezett haditechnikai eszközök rendszerbentartási terve.

5.) A javítások intenzitásának növelése

A tisztázott javítási prioritások alapján, a biztosított források maximális felhasználásával intenzíven folytatni kell a központi javításokat. A

közbeszerzési törvény adta lehetőség maximális kihasználásával 3-5 éves szerződéseket kell kötni a legfontosabb javítószervezetekkel. A hosszú távú szerződések alacsonyabb árakat eredményezhetnek mint a sürgősséggel, azonnalra megrendelt javítások.

A hadsereg csökkentése érzékenyen érintette a szakjavító állományt, a javító szervezeteket. Ezen szervezetek és személyek csökkenése miatt egyre több feladatot kell a polgári javítószervek részére kiadni. Ez a folyamat már odáig jutott, hogy a helyszíni javítások egy része is ebbe a kategóriába került.

A jövőben, ha már általánosak lesznek a keretszerződések a polgári javítószervezetekkel, meg kell oldani a javító csoportok kirendelésének decentralizálását is, annak érdekében, hogy a hiba elhárításra fordított idő csökkenthető legyen, lehetőséget kell adni a dandár, ezred szintű felelős szakembernek, hogy meghatározott keretek között közvetlenül igénybe vegye a polgári javítószerv szolgáltatását.

6.) Az érintett állomány elismertségének növelése

A haditechnikai eszközök hadrafoghatóságának biztosításában fontos szerepet játszik az ellátó központok személyi állománya, mivel ők azok akik szervezik és végrehajtják a haditechnikai eszközök javítását, illetve javíttatását, valamint végzik a technikai eszközök és anyagi készletek átvételét a gyártóktól, tárolják azokat, kiadják a csapatok részére, átvesszik a csapatoktól a számukra szükségtelen eszközöket és anyagokat és az inkurrens vagyonelemeket továbbadják az ÁPV Rt részére értékesítésre.

Az MH Haditechnikai Ellátó Központ 14 alárendelt szervezettel rendelkezik 11 helyőrségben. Az MH Harcanyag Ellátó Központ 7 alárendelt szervezettel rendelkezik 6 helyőrségben.

A szervezeti átalakulás többnyire negatívan érintette a szakállományt. A szolgálati áganként szervezett 6 ellátó központ helyett 2 lett, az állomány több mint 50 %-nak csökkent a rendszeresített rendfokozata, illetményfokozata.

A negatívumok ellensúlyozására szükséges lenne egy 20 %-os pótlék bevezetése az ellátó központok személyi állománya részére.

A haditechnikai eszközökkel foglalkozó személyi állomány motivációjának javítása érdekében célszerű lenne megvizsgálni és új formában bevezetni a technikai beosztásokra vonatkozó osztálybesorolást és annak pótlék rendszerét.

Ettől kettős eredmény várható. Egyrészt az osztálybesorolási vizsgák jó alkalmat adnának a technikai állomány felkészítésére, ellenőrzésére, valamint a személyi állomány ismeretszintjének az emelésére, az ismeretek ismételt felfrissítésére. Másrészt a különböző fokozatokhoz rendszeresített pótlékok emelnék az érintett állomány jövedelmét, ami a jelen viszonyok között különösen fontos és előnyös.

7.) Ideiglenes központi készletek létrehozása

Az átmeneti időszakban, mivel az új korszerű eszközökből, anyagokból kevés áll rendelkezésre, ezeket célszerű központi készletben tartani és mindig a legfontosabb feladatok érdekében kiadni, a feladat végeztével újra központi készletbe vonni.

Sajnos átmenetileg ugyan ezt kell csinálnunk néhány felújított, központiilag megjavított eszközzel is, mivel az ilyen eszközök ugyancsak kis darabszámban állnak rendelkezésre.

Összegzett következtetések

A haditechnikai eszközeink összességében előregedtek, fizikailag is döntő többségükben elhasználódtak. A csekély számban rendszerbe került új eszköz döntő hatást nem tud kifejteni.

A javító kapacitások leépuültek, holott a technikai eszközök öregedésével a kapacitás igény gyorsabban nőtt, mint ahogy az eszközök száma csökkent.

A technikai biztosítás területén az elmúlt években fejlesztés nem történt, ami tovább rontotta a technikai kiszolgálás és javítás feltételrendszerét.

A hadsereg átalakítás jelen fázisában elfogadásra került a hadsereg 2006-ig szóló korszerűsítési terve, ami kedvező kereteket biztosít a haditechnikai eszközök üzemeltetésének átgondolásához, újra szabályozásához.

A tanulmány II. fejezetében tett javaslatok megvalósítása néhány év alatt felszámolhatja a kialakult válsághelyzetet ezen a területen. Így biztosítható lesz, hogy az átalakult hadsereg a jelenleg meglévő és a belépő új technikai eszközökkel képes legyen feladata ellátására.

A hadsereg átalakítás eredményeként kialakult új szervezeti struktúra, az átszervezések befejezésével megszűnő bizonytalanság, a parancsnoki követelménytámasztás és felelősség helyreállítása, valamint az átalakuló logisztikai rendszer biztosítja, hogy a hadsereg készletében maradó haditechnikai eszközök hadrafoghatósága - a tett javaslatok megvalósulása esetén - néhány éven belül észrevehetően javuljon.

Ehhez szervesen kapcsolódik a már megtervezett új technikai eszközök beszerzése (gépjármű fejlesztési program, híradó berendezések, személyi felszerelés, stb.). Ez a két körülmény a záloga annak, hogy a Magyar Honvédség meg tudja felelni a NATO vállalásoknak.

Felhasznált irodalom:

1.) **Dobó Péter:** A Magyar Honvédség logisztikai rendszere modernizációjának néhány kérdése. Katonai Logisztika 1999/4. szám - 3. oldal.

2.) **Dr. Gáspár Tibor:** A haditechnikai eszközök technikai kiszolgálási rendszere korszerűsítésének lehetőségei (Tanulmány) Katonai Logisztika 1997/4. és 1998/1. szám.

3.) **Dr. Gáspár Tibor:** A haditechnikai biztosítás új rendszere. Tanulmány 2000.

A javasolt technikai biztosítási rendszer

1.sz. ábra

